

Preek ds. T.J. Keegstra – H.C. Zondag 30

Ps. 115: 6

Gez. 29: 1

Ps. 125: 1, 2, 4

Ps. 34: 7, 8

Ps. 79: 3, 5

Lezen: Hebr. 10: 1-24

Tekst: H.C. Zondag 30

Gemeente van Jezus Christus, onze Here,

Zondag 30 is een heel bekende zondag. Bij ons. Ook bij Rome. Zij weet wat hier beleden wordt. En ze ergert zich daaraan.

Daarom willen 'oecumenisch' gezinde protestanten antw. 80 ook schrappen. Aan dat 'schelden' op Rome moet maar eens een einde komen, zeggen ze. En dan wijzen ze op het woordje 'paaps'. Maar de nieuwe tekst laat zien dat dit echt niet als scheldwoord is bedoeld. Het 'paaps' is daar vervangen door 'pauselijk'. Antw. 80 scheldt niet, maar veroordeelt de mis zoals die door de paus verdedigd wordt.

Nee, als er wordt gescholden dan doet Rome dat. Nadat haar concilie te Trente in 1563 de leer van Gods vrije genade veroordeeld had, sloot zij haar zittingen af met de woorden: "Vervloekt zijn alle ketteren, vervloekt, vervloekt."

Ziet u het verschil? Antw. 80 spreekt niet over de roomsen. Nee, want ook onder hen zijn er die de HERE hartelijk liefhebben. Daarom vervloekt het geen mensen. Maar de mis is vervloekt.

Rome heeft haar drievoudige vloek nooit teruggenomen. Wel hebben haar bisschoppen op het tweede Vaticaans concilie de eed op Trente vernieuwd.

Kijk, dan kun je vriendelijk doen. Zoals paus Johannes Paulus door vriendelijk te doen veel Protestanten in vervoering bracht. In feite betekent het geven van de hand aan Rome een capituleren voor die vloek.

Dit met alle consequenties van dien! Want capitulatie houdt in dat het solo Christo, sola gratia, sola fide, dat de HERE bij de reformatie van 1517 aan zijn kerk heeft teruggegeven, opnieuw wordt prijs gegeven. Het gaat hier niet om een splinterige kwestie maar om de leer van onze enige Heiland Jezus Christus! Daarom mogen we blij zijn dat deze zondag nog altijd in de catechismus staat. Te meer omdat ook door de moderne theologie dit pand van de reformatie in twijfel wordt getrokken!

Ik vat de tekst zo samen: er is geen verlossing buiten Gods genade in de Here Jezus. Dat houden we vast:

1. Tegenover de mis
2. In de zelfbeproeving
3. Bij de kerkelijke tucht

Broeders en zusters, jongens en meisjes,

1. Als wij avondmaal vieren dan gebeurt dat aan een eenvoudige tafel en in een kerkgebouw zonder praal en schittering. Bij Rome is dat anders. Als u één van haar kathedralen binnenloopt dan ziet u voorin een grote rijkdom aan goud en zilver schitteren. Bij de moderne kerken is dat vaak minder het geval. Maar ook daar wijst alles toch naar voren toe.

Waarom? Ik kan u dat duidelijk maken met het 'sursum corda' uit ons avondmaalsformulier. U weet wel, dat stukje waarin gezegd wordt dat we niet op de uiterlijk tekenen van brood en wijn moeten zien maar: "De harten omhoog! Op Jezus Christus zien."

Daarbij past die eenvoudige tafel. Want niets mag onze aandacht aftrekken van de centrale boodschap, dat we onze verlossing puur aan de Here Jezus te danken hebben.

Maar bij de mis staat het altaar centraal. Want u weet waarom het gaat bij die mis: Om

de onbloedige herhaling van het offer van Jezus Christus. Om de representatie van dat offer. Op het spreken van de priester zou in de mis het offer van de Here Jezus 'tegenwoordig' worden gesteld.

Zo zegt Rome dat vandaag. Niet omdat er iets veranderd is. Maar om ons een eindje tegemoet te komen. Dat 'tegenwoordig gesteld' lijkt een beetje op ons 'afgebeeld'. Maar de bedoeling ervan is precies dezelfde als vroeger: In het brood en in de wijn is de Here Jezus met zijn vlees en met zijn bloed persoonlijk aanwezig. Daarom moet Hij in die tekenen ook worden aanbeden.

Kijk, om die reden wijst in de roomse kerkgebouwen alles naar voren. Want daar, voor in de kerk, bij dat altaar, daar gebeurt het. Zoals op Golgotha het lichaam van de Here Jezus geofferd en zijn bloed vergoten werd, zo wordt daar op onbloedige wijze dat offer weer zichtbaar gemaakt. Weer verwerkelijkt. De Here offert zich op dat altaar weer onstraffelijk aan Vader op.

Alleen met dit verschil dat nu bij dat offer de kerk wordt ingeschakeld! De priesters mogen met de Here mee aan Vader dit offer brengen. Het is niet alleen zijn offer maar ook ons offer: Het offer van de kerk dat door de priesters aan God gebracht wordt.

Zonder dit offer kan het ook heel beslist niet! Want als het niet wordt gebracht, dan is er geen vergeving van de zonden. Voor de levenden niet. Ook voor de doden niet. We krijgen die vergeving niet alleen door het kruis van de Here Jezus, maar door dat kruis en door het offer van de kerk.

Dat geldt zelfs voor de doden in het vagevuur! Zij hebben nog het misoffer nodig dat door hun nabestaanden voor hen wordt opgedragen. Dat kost die nabestaanden heel wat geld. Maar ze hebben dat er voor over. Want op die manier kan hun lieve dode de hemel worden ingekocht.

Volgens Rome is er geen vergeving zonder die mis. Daarmee is deze leer ook een bij uitstek roomse leer. Het is niet: Sola gratia - door genade alleen, maar door genade en door de werken. God en mens zijn samen bezig verlossing te bewerken. In de priester werkt de mens mee met God. Want die priester offert de Here weer op aan God.

Mensen, zegt Rome, hier gebeurt het. Hier krijg je vergeving van je zonden. Want hier wordt Christus geofferd. Daarom valt men zodra de priester de instellingswoorden heeft uitgesproken, meteen op de knieën. Want op dat moment is Christus zelf in het brood en in de wijn aanwezig. De mis is inderdaad niets anders dan een verloochening van het enige offer en lijden van Jezus Christus en een vervloekte afgoderij.

En dan leert antw. 80 daartegenover ons weer het 'Solo Christo, sola gratia, sola fide' spellen. Niet zo dat de kerk onbelangrijk wordt. Nee, want het heeft God behaagd door de dwaasheid van de prediking te redden wie geloven.

Maar dat doen wij niet, dat doet Hij. Hij alleen behoudt ons. In de weg van het horen en het zien: Door het horen van de preek en het zien van de tekenen. Dat is: Uit genade alleen door het geloof in Christus. Het avondmaal verzekert ons ervan dat wij volkomen vergeving van al onze zonden hebben door het enige offer van Jezus Christus, dat Hij éénmaal aan het kruis volbracht heeft.

Hoe hebben we vrede met God? Dat is een levensvraag voor ons. Want wat zijn er een zonden! Elke dag weer. Het tekort van ons leven is ontstellend groot. Hoe kunnen we bestaan voor God?

Dan zegt ook Rome: door het kruis. Alleen dat kruis is ver. Het is al eeuwen geleden dat de Here stierf op Golgotha. Daarom gaan wij het kruis dichterbij brengen. We gaan het in de mis verwerkelijken. Zo krijgt u vergeving.

Rome staat in feite op het niveau van het Oude Testament. Daar moest onafgebroken geofferd worden. Dag in dag uit. Jaar in jaar uit. Want het is onmogelijk dat het bloed van stieren en bokken de zonde wegneemt!

In de tempel hebben stromen bloed gevloeid. Maar vergeving? Onmogelijk. Dagelijks moest het volk door offers gereinigd worden. Zo zegt ook Rome nog: Vergeving? Onmogelijk, tenzij Christus in de mis weer geofferd wordt. Dag in dag uit. Jaar in jaar uit. Ondanks dat machtige evangelie dus van Hebr. 10: "Deze echter is na één offer voor de zonden gebracht te hebben voor altijd gezeten aan de rechterhand van God."

Dat 'gezeteten' laat het verschil zien met het Oude Testament. Daar stond de priester. Want hij was niet klaar. Hij kwam ook niet klaar. Hij moest steeds weer offeren. Voor

zichzelf en voor het volk. En zijn kinderen en kleinkinderen moesten dat ook weer doen. Niemand kwam klaar.

Maar de Here kwam wel klaar! Door zijn ene offer heeft Hij voor altijd hen volmaakt, die geheiligd worden. Hij mag zitten. Want er is geen offer voor de zonde meer nodig.

Dat leert die eenvoudige avondmaalstafel. Midden in de nood van dat ontzettende tekort verzekert de Here ons aan die tafel dat Hij zijn werk volbracht heeft. Geen priester die iets nog hoeft te doen. Die kan dat ook niet. Rome geeft dat zelf toe. Bij elke mis, zegt ze, worden de zonden opnieuw in gedachtenis gebracht.

Maar het hoeft ook niet. Want het is volbracht. Op dat woord stuit heel de schijnrijkdom van Rome af. En ook elke poging, die de Here Jezus tegemoet wil komen, stuit daarop af. Ook onze eigen probeersels om de Here een handje te helpen.

Het is volbracht. Dat is: Jezus en Hij alleen. Hij heeft zich eens en voorgoed voor ons als offer gebracht. Zijn bloed alleen reinigt van alle zonden. En als we opnieuw zondigen dan de harten omhoog. Want we hebben een voorspraak bij de Vader, Jezus Christus, de Rechtvaardige.

Inderdaad, de hemel is onbereikbaar ver. En ons hart hunkert er naar om te zijn waar Hij is. Maar als de priester zegt: Kom hier, want Hij is hier, dan zeg ik: Nee! Want ons Paaslam is geslacht. Eens en voor altijd. We hebben een Priester bij de Vader: Onze onvergetelijke Heiland die ons volkomen kan behouden omdat Hij altijd leeft om voor ons te pleiten.

Dus, broeders en zusters, de harten omhoog! Zie op Hem, uw Pleitbezorger aan Gods rechterhand. Dan hebt u geen offer voor uw zonden meer nodig. Want door Hem mag u kinderen van het hemelse Sion zijn.

Zo willen we Hem eren. Als de Hoge priester die de hemelen is doorgedaan en die in de hemelse tabernakel voor ons zijn liturgie beoefent. Die daar ons behoud los bidt van Vader: Als het Lam van God. Op grond van zijn eigen bloed.

Dat verzekert de avondmaalstafel. En die rijkdom laten we ons niet ontnemen door de mis. We weigeren daarom, een grenzen uitwissend oecumenisme, antwoord 80 op te geven. Maar dan moeten we wel leven uit die rijkdom!

2. Dat is het tweede: Ook in de zelfbeproeving belijden we dat er buiten Vaders genade in Christus geen verlossing is.

Want dat kan niet anders. We moeten niet alleen zeggen: Solo Christo, door Christus alleen. We moeten er ook naar doen. We hebben meer ontvangen. Nu moet onze gerechtigheid ook overvloediger zijn. Daarom is het zo fijn dat de catechismus meteen na de vraag over de mis, die over de zelfbeproeving stelt.

We zijn genaderd tot het hemelse Sion, zegt Hebr. 12. In elke kerkdienst is er een band met Golgotha. En een band met onze Priesterkoning in de hemel.

Maar dan moet wel het feestkleed aan! Letterlijk en figuurlijk. Letterlijk, want we vieren het verlossingsfeest tot eer van God. Dat doe je niet in kleding waarin jij je behaaglijk voelt. Het gaat niet om jou maar om Hem.

En figuurlijk. Ook ons vuile zondaarskostuum moet uit! Nee, niet om door iets van onszelf - door ons schuldbesef, ons berouw, ons geloof of wat ook maar - ons een plaats aan de tafel waardig te maken. Als het gaat om de vraag wie komen mag, dan is de stijl van het hemels Jeruzalem bindend: Sola gratia: Alleen door genade, want alles is volbracht!

Dat is het ABC ook bij de zelfbeproeving. Ik kan van mezelf geen hand uitsteken om God een beetje te helpen. Mijn vroomheid, mijn bevinding of mijn geloof brengen mij geen stap verder. Ik kan het offer van de Here Jezus niet herhalen. Ik kan het ook niet aanvullen.

Zelfbeproeving is niet: Kijken of ik iets heb. Het is solo Christo. Hij die me roept heeft eerst de plaats aan de tafel voor mij gekocht. Ik mag daar aanzitten omdat het Hem zijn leven heeft gekost.

Zo staat dat in Hebr. 10: Door één offer heeft Hij voor altijd hen volmaakt, die geheiligd worden. Daarom is er geen offer meer nodig. En dan volgt meteen: "Daar wij dan, broeders, volle vrijmoedigheid bezitten om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus, langs de nieuwe en levende weg die Hij ons ingewijd heeft" door zijn vlees, "laten

wij toegaan met een waarachtig hart in volle verzekerdheid van het geloof."

We hebben vrijmoedigheid - letterlijk staat er: we hebben permissie om in te gaan. Door dat bloed van Jezus. De weg naar de troon en ook naar de tafel is de weg van Gods vrije genade in de Here Jezus. Wat is zelfbeproeving? Niet: Er is nog zoveel zonde bij mij! Ben ik het wel waard? Inderdaad, we moeten een afkeer hebben van de zonde. Maar we moeten niet bij die zonde beginnen. Nee, de harten omhoog: Op Jezus Christus zien. Op wat Hij gedaan heeft voor ons. Geloof u dat? Geloof u dat om zijn werk uw zonden vergeven zijn? Dat ook de overblijvende zwakheid door zijn lijden en sterven bedekt is? Als u daar begint dan beseft u meteen dat u om die zonden Gods toorn hebt verdiend. U beseft dat zelfs als nooit tevoren. Want u ziet die zonden in het licht van dat machtige evangelie, dat God daarom zijn Zoon heeft gestraft met de bittere en smadelijke dood aan het kruis.

Dan denk je er ook niet meer aan om iets van jezelf de Here aan te bieden. Je kunt alleen belijden: Here, wie ben ik in het licht van uw liefde? Verzoen het grote kwaad dat ons voor ogen staat.

Maar ook: Dan zullen wij, de schapen van uw weide, in eeuwigheid uw roem, uw eer verbreiden. Je gaat begeren om hoe langer hoe meer je geloof te versterken en je leven te beteren. Want je weet je gekocht om volmaakt te zijn. Dus ga je jagen of je het grijpen mag. Omdat je door die liefde eerst zelf gegrepen bent.

En dan wil Vader door zijn genade je een plaats aan zijn tafel waardig keuren. Waardig! Een woord om van te duizelen. U en ik, waardig. En jullie, jongens en meisjes. Je mag nog niet het avondmaal vieren omdat je er nog niet alles van begrijpt. Maar de Here Jezus is ook voor jullie gestorven. Zorg er daarom voor dat je het leert begrijpen. Want het is ook voor jullie. En voor ons allemaal. Om de Here Jezus.

Dat is onze roem. Hij is onze roem. Solo Christo, sola gratia, sola fide. Dat houden we vast. Ook als er dat slot van dit antwoord is: "Maar de huichelaars en zij die zich niet van harte bekeren, halen door hun eten en drinken een oordeel over zich."

Daar schrik je van. Maar dat is ook de bedoeling. We moeten schrikken. Opdat niemand zijn vrijmoedigheid zal prijs geven, zegt Hebr. 10. "Want gij hebt volharding nodig om de wil van God doende te krijgen wat beloofd is." Daarom gaat het. Bij de zelfbeproeving. Ook bij de tucht. Niet om ons alle moed te ontnemen. Maar opdat we volharden zullen!

3. Dat is het derde: Ook bij de tucht belijden we dat er buiten Vaders genade in de Here Jezus geen verlossing is.

Want let er op waar over de tucht gesproken wordt: In het hoofdstuk van de verlossing!

Dat is niet willekeurig. Daar hoort het. De tucht raakt het hart van de verlossing. Een kerk die met de tucht speelt raakt het zicht op de verlossing kwijt!

God heeft in de Here Jezus de deur open gezet. Hij riep ons om in te gaan door die deur. Er is een nieuwe en levende weg naar het hemelse Sion. Door het bloed van Jezus en door zijn vlees. In zijn genade heeft Vader ook onze voeten gezet op die weg. We kregen permissie om aan zijn tafel aan te zitten. Omdat de Here Jezus riep: Het is volbracht. Avondmaal vieren is het feest vieren van Gods verlossing in de Here Jezus. Van zijn genade in Hem!

Daar horen geen ongelovigen en goddelozen bij. Zij werpen een klad op dat feest. Ze bederven de feestvreugde. Niet misschien direct bij ons. Maar wel bij God.

Dat moet de kerk die bruid van Christus is, niet kunnen verdragen. Zij moet zulke feestbedervers uitsluiten. Zo niet dan eert ze Hem niet. En Hij trekt Zich terug.

Gemeente van Christus zijn is geweldig. We mogen staan in het licht van het hemelse Sion. Het is ook gevaarlijk. Want het is het licht van het hemelse Sion. Het komt van Hem die ook een verterend vuur is, zegt Hebr. 10. Hij slaat toe als zijn bruid niet helemaal voor Hem leven wil en niet de zonde uit haar midden wegdoet.

Wee de kerk die niet de tucht hanteert. Zij speelt met de tafelregels van haar hemelse Gastheer door bij zijn tafel niet de wacht te betrekken. Of door gasten te weren die Hij aanvaardt. Ze krijgt dan Hem tegen Zich.

We moeten maar veel bidden of Hij zijn ambtsdragers hier en in de zusterkerken er voor wil bewaren dat ze in hun opzicht nemen trouweloos worden. Want als dat gebeurt dan gaat de kerk er aan.

We moeten ook veel bidden om persoonlijk trouw te zijn in het toezicht oefenen op elkaar. Het gaat hier niet om een opdracht voor de ambtsdragers alleen, nee, de christelijke kerk is verplicht om de zondaars buiten te sluiten.

We zijn allemaal verantwoordelijk voor elkaar. Want we zijn verantwoordelijk voor het heilig houden van het hemelse Sion dat God heel concreet ook hier bij ons wil vergaderen. Daarom moeten we er op toezien dat ieder het feestkleed draagt. En het blijft dragen.

Dat kleed werd gekocht op Golgotha. Solo Christo: Het is volbracht. Daarom werden wij geroepen: Sola gratia: alleen uit genade. En we krijgen het sola fide: door het geloof.

Zo blijft het feest in de kerk. Zo komt ook het eeuwige feest van God met ons op deze aarde: Het bruiloftsfeest.

Amen.